

Tillverka en björkvisp

Årskurs: 1-3

Ämne: Slöjd

Beräknad tidsåtgång: 2 timmar

Material: Tänk på att övningen genomförs både inom- och utomhus. Ni behöver björkris och lämpliga snören för att binda ihop riset.

Koppling till centralt innehåll i grundskolans kurser finns i slutet av denna övning.

Genomförande

Inled arbetet i skogen - samla björkris och gör riset rent från bark

I lövsprickningen, när saven stiger, släpper barken lätt på björkris. Om man röjer bort björkar vid den tidpunkten är det ett lämpligt tillfälle att tillverka vispar. Björkriset ska vara nybrutet och grenarna skalas ni rena från bark så de blir alldeles vita. Alla grenar samlas sedan i en stor, vit lysande hög.

Ta tillbaka riset till klassrummet

När allt björkris är insamlat och rensat från bark kan ni vira ett snöre runt hela bunten, så att den kan tas in till klassrummet. Där ska riset torka i cirka en vecka. Ett alternativ är att redan nu dela upp riset i lagom stora delar till vispar och stoppa ner dem i tomma hushållspappersrullar.

När riset har torkat ska ni fördela det i snygga och täta buntar. Om eleverna hjälps åt är det lättare att knyta hårt om risets tjockare delar så att det blir ett bra handtag som är trevligt att hålla i. Klipp av de yttersta, klena grenarna. Vips så är vispen färdig!

Avslutande diskussion i helklass

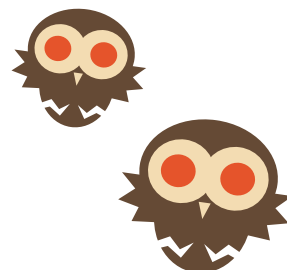
Förr i världen gick hela familjen ut för att tillverka årets behov av vispar. Ingen visp sägs vara så bra till vit sås som en björkvisp.

■ Vad tycker ni var svårt med att bygga visparna? Vad var roligt?

Bär med grädde

Nu när vispen är klar kan ni vispa grädde eller havrebaserad grädde. Och godast är ju grädde med bär. Det finns mycket att hämta i våra svenska skogar. Och allemansrätten gör att vi kan plocka bär nästan som vi vill ute i skogarna. Vilda bär finns av många slag, en del växer över hela vårt land, en del finns bara regionalt.

- När tror ni att ni kan ha användning för er visp?
- Vilka andra saker kan man bygga med hjälp av material som kan hittas i skogen?

Variation

På liknande sätt kan man göra en kvast för att sopa skorna rena från snö. Då tar man björkris som är cirka 50 till 60 centimeter långa. Ni behöver inte skala bort barken från kvastarna, men det blir en väldigt vacker, vit kvast om barken tas bort. Både visparna och kvastarna kan eleverna sälja för att samla pengar till klasskassan.

Allemansrätten

Allemansrätten kan sammanfattas i att man inte ska störa och inte förstöra när man är ute i naturen. Den innebär att alla har rätt att vistas ute i skog och mark, men att vi även är skyldiga att ta hänsyn till vår omgivning, till växt- och djurlivet, markägare och andra människor. Allemansrätten gäller så fort vi är i naturen, till exempel när vi joggar, paddlar, plockar svamp eller bara gör en utflykt i skogen. Allemansrätten är ofta helt naturlig för oss i Sverige och vi ser den som en självklarhet, men det kan vara andra regler i övriga världen, framför allt i länder utanför Norden.

Koppling till centralt innehåll i grundskolans kurser

Åk 1-3

- Kursplaner för grundskolan (Lgr11: Åk 1-3):

Slöjd

- Utforskande av materialens, redskapens och verktygens möjligheter.
- Slöjdföremåls funktion och betydelse som bruks- och prydnadsföremål.

